

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ

IEȘIRE Nr. 6250 / ..... 23 IULIE 2013

Domnului Augustin Zegrean,
Președintele Curții Constituționale

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit.d) din Constituția României și ale art. 13 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă transmit, alăturat, excepția de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile art. 284 alin. (7) din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare.

Vă asigur, domnule președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. *Anastasiu Crisu*

București, 22 iulie 2013

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str.Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Excepție de neconstituționalitate

referitoare la dispozițiile art. 284 alin. (7) din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare

Textul art. 284 alin. (7) din Legea nr. 1/2011 are următorul conținut:
“Personalului didactic care a avut calitatea de titular și care nu a depășit cu 3 ani vârsta de pensionare i se poate recunoaște această calitate de către consiliul de administrație, conform metodologiei prevăzute la alin. (6), cu condiția renunțării la pensie pe perioada în care rămâne titular.”

În opinia Avocatului Poporului, dispozițiile art. 284 alin. (7) din Legea nr. 1/2011 aduc atingere principiului egalității în drepturi consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție, având în vedere considerentele expuse în cele ce urmează.

Motive de neconstituționalitate

Dispozițiile art.2 lit. d) din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, **instituie principiul egalității**, prin care se asigură tuturor participanților la sistemul public de pensii, contribuabili și beneficiari, un tratament nediscriminatoriu, între persoane aflate în

aceeași situație juridică, **în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.**

În același sens este și art. 118 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 263/2010, al cărui text prevede că, în sistemul public de pensii, pot cumula pensia cu venituri provenite din situații pentru care asigurarea este obligatorie, în condițiile legii, toți pensionarii pentru limită de vârstă.

Potrivit art. 284 alin. (1) din Legea nr. 1/2011, *“Personalul didactic beneficiază de pensie în condițiile prevăzute de legislația de asigurări sociale și pensii care reglementează sistemul public de pensii.”*

Actul normativ care reglementează condițiile cumulului pensiei cu salariul, respectiv **Legea nr. 329/2009** privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional, la **art. 17**, prevede următoarele:

“(1) Beneficiarii dreptului la pensie aparținând atât sistemului public de pensii, cât și sistemelor neintegrate sistemului public care realizează venituri salariale sau, după caz, asimilate salariilor, potrivit legii, realizate din exercitarea unei activități pe bază de contract individual de muncă, raport de serviciu sau în baza actului de numire, potrivit legii, în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, indiferent de modul de finanțare și subordonare, precum și în cadrul regiilor autonome, societăților naționale, companiilor naționale și societăților comerciale la care capitalul social este deținut integral sau majoritar de stat ori de o unitate administrativ-teritorială, pot cumula pensia netă cu veniturile astfel realizate, dacă nivelul acestora nu depășește nivelul salariului mediu brut pe economie utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și aprobat prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

(2) Prevederile alin. (1) sunt aplicabile persoanelor care:

a) la data intrării în vigoare a prezentului capitol sunt pensionari cumularzi;

b) după data intrării în vigoare a prezentului capitol devin pensionari cumularzi.”

Din analiza textelor legale mai sus expuse reiese că **personalului didactic este participant la sistemul public de pensii, beneficiază de pensie aparținând acestui sistem și, în consecință, trebuie să se bucure de un tratament nediscriminatoriu în raport cu ceilalți pensionari în ceea ce privește drepturile și obligațiile sale.**

De asemenea, personalul didactic nu reprezintă o categorie socio-profesională aflată într-o situație obiectiv diferită în ceea ce privește condițiile de muncă sau de pensionare ori din alte puncte de vedere care să justifice instituirea unui tratament juridic diferit în raport cu ceilalți pensionari.

Cu toate acestea, art. 284 alin. (7) din Legea nr. 1/2011 impune personalului didactic care a avut calitatea de titular și care nu a depășit cu 3 ani vârsta de pensionare să renunțe la pensie pe perioada în care rămâne titular, indiferent de cuantumul pensiei, atât timp cât ceilalți pensionari care și-au desfășurat activitatea profesională înainte de pensionare și lucrează după pensionare în alte domenii nu au obligația de a renunța la pensie pe perioada în care lucrează în sectorul public, dacă pensia nu depășește nivelul salariului mediu brut pe economie.

Desigur, legiuitorul are deplina competență de a stabili condițiile și criteriile de acordare a drepturilor de pensie, cu condiția ca acestea să fie justificate rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților. Însă, în cazul de față, **instituirea unui tratament juridic distinct, în funcție de domeniul socio - profesional în care au lucrat pensionarii și lucrează și după pensionare un timp limitat, nu are o justificare obiectivă și rezonabilă.**

În susținerea neconstituționalității, subliniem că, în mod constant, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că „principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea, el nu exclude ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite.

În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului

egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice” (Deciziile Curții Constituționale nr. 1/1994, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 69 din data de 16 martie 1994 și nr.414/2010, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 291 din data de 4 mai 2010).

În situația în care legiuitorul a înțeles să prevadă prin lege anumite condiții în care pensionarii să poată cumula pensia cu salariul, considerăm că aceste condiții trebuie să se aplice în mod egal tuturor pensionarilor sistemului public de pensii.

Specificul activității didactice din învățământul preuniversitar nu poate reprezenta un temei pentru adoptarea în mod discriminatoriu a unor reglementări privind cumulul pensiei cu salariul, iar aceasta cu atât mai mult cu cât este vorba despre dreptul la pensie și dreptul la muncă ce sunt consacrate la nivel constituțional, având, în consecință, un caracter fundamental.

Subliniem și faptul că reglementările legale criticate se referă la acele situații în care **normele/posturile didactice nu pot fi acoperite cu titulari**, iar **personalul didactic** din învățământul preuniversitar menținut ca titular 3 ani după pensionare **dovedește o competență profesională deosebită, având gradul didactic I sau cu titlul științific de doctor (art. 284 alin. 6 din Legea nr. 263/2010).**

Același raționament ar putea fi urmat în cazuri similare și pentru învățământul universitar.

Textul legal criticat a fost introdus prin **Ordonanța de urgență nr. 92 din 18 decembrie** 2012 privind luarea unor măsuri în domeniul învățământului și cercetării, precum și în ceea ce privește plata sumelor prevăzute în hotărâri judecătorești devenite executorii în perioada 1 ianuarie-31 decembrie 2013.

Din examinarea preambulului la această ordonanță, cuprinzând prezentarea elementelor de fapt și de drept ale situației extraordinare ce impune recurgerea la această cale de reglementare, reiese unul dintre motivele adoptării sale rezidă în **perturbările determinate de imposibilitatea punerii în aplicare a unora dintre prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, perturbări ce sunt de natură a altera procesul educational, ca**

urmare a imposibilității asigurării personalului didactic calificat în învățământul preuniversitar.

Având în vedere scopul urmărit de legiuitor atunci când a adoptat reglementarea criticată, impunerea condiției renunțării la pensie pe perioada în care personalul didactic rămâne titular apare cu atât mai puțin justificată.

În aceste condiții, considerăm că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale în raport cu art. 16 alin. (1) din Constituție.

Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Anastasiu Crisu

